

RIKTLINJER FÖR STÖD TILL FRIVILLIG- ORGANISATIONER SOM VÄNDER SIG TILL ÄLDRE

Allmänt

Stockholm stad kan genom äldrenämnden (ÄN) bevilja bidrag till frivilligorganisationer som bedriver stadsövergripande frivilligt socialt arbete för äldre i enlighet med inriktningen i Socialtjänstlagen (SOL) och/eller Lagen om Stöd och Service till vissa funktionshindrade (LSS).

Bidrag kan utgå som verksamhetsbidrag, projektbidrag eller start- och introduktionsbidrag.

Bidragsgivningens syfte är att pröva nya verksamheter eller att utveckla nya metoder i redan etablerade verksamheter, inspirera till förnyelse och utveckling i offentliga insatser samt utveckla samarbetsformer mellan offentliga och frivilliga insatser.

Bidragens syfte är att stödja sådan verksamhet som förstärker och kompletterar den verksamhet som staden bedriver i egen regi. Det är av vikt att verksamheternas ledning har god kunskap, erfarenhet och kompetens inom sitt område.

Bidragen får inte användas till ren fritids- eller hobbyverksamheter för vuxna.

Ekonomiska föreningar, kommunala förvaltningar, fackliga eller andra organisationer vars huvudsakliga uppgift är att tillvarata enskilda medlemmars yrkesmässiga eller ekonomiska intressen kan inte erhålla pengar genom ÄN.

Stiftelser, riks- och länsorganisationer samt s.k. paraplyorganisationer bör inte heller godkännas. Undantag kan göras för projekt/verksamheter som bedrivs i samverkan med Stockholms stad.

Bolag och enskilda personer kan ej komma ifråga för bidragsgivning.

Grundläggande villkor

Stöd kan sökas av organisationer/föreningar som

- bedriver icke vinstdrivande verksamhet som kompletterar eller utgör alternativ till stadens egna insatser för äldre
- har en geografisk verksamhetsinriktning där hela Stockholms stad utgör intresse- och verksamhetsområde för organisationen
- är registrerad hos skattemyndigheten och har av medlemmarna valda revisorer
- har en demokratisk uppbyggnad, av medlemmar vald styrelse och varit verksamma under minst ett år
- har verksamheten förlagd i Stockholms stad

- har en inriktning som ligger i stadens policy och aktiva förhållningssätt i principiella frågor som jämställdhet, integration, insatser mot främlingsfientlighet, våld och diskriminering
- bedriver förebyggande verksamhet inom ramen för av äldrenämnden prioriterade områden.

Prioriterad verksamhet

Prioritet ges verksamheter som är direkt individstödande och som organiserar och aktiverar äldre personer som av olika anledningar behöver särskilt stöd för att klara ett självständigt och värdigt liv. Insatserna ska särskilt riktas till äldre med annan etnisk bakgrund än den svenska och ensamma äldre med invandrabakgrund.

Olika slag av bidrag

Bidragen kan vara *verksamhetsbidrag*, *projektbidrag* eller *start- och introduktionsbidrag*. Äldrenämndens bidrag kan utgöra stöd för att täcka organisationers kostnader utöver egna insatser eller utgöra del av kostnaderna med andra bidragsgivare eller andra inkomstkällor.

Verksamhetsbidrag

- Verksamhetsbidraget är ett stöd till organisationer som bedriver en etablerad verksamhet som kompletterar eller utgör alternativ till stadens egen verksamhet för äldre.
- Verksamhetsbidraget beviljas för ett år i taget, med hänsyn till den kommunala budgetordningen, men ska uppfattas som långsiktigt.
- Verksamhetsbidraget avser stöd till verksamheten och kan inkludera stöd till driftkostnader och hyreskostnader. Samordningslösningar genom exempelvis gemensamt lokalutnyttjande ska regelbundet prövas.

Projektbidrag

- Bidraget avser stöd till särskilt redovisade projekt i enlighet med de prioriteringar som angivits ovan. Stödet ska i huvudsak gälla verksamheter som bidrar till att pröva och utveckla nya metoder och idéer inom verksamhet för äldre.
- Projektbidrag beviljas för ett år i taget med hänsyn till den kommunala budgetordningen men kan förlängas med ett plus ett år.
- Om organisationerna ingår egna ekonomiska avtal som sträcker sig utöver de tidsramar som anges i förutsättningarna för äldrenämndens beslut kan detta inte åberopas som skäl för fortsatt bidragsgivning.

Start- och introduktionsbidrag

Under en provotid kan en nystartad förening beviljas ett start- eller introduktionsbidrag motsvarande kostnad för telefon och tillfällig hyra innan föreningen blir föremål för ordinarie bidragsprövning. Denna form av stöd ges högst under ett år och förutsätter att verksamhet bedrivs i enlighet med av äldrenämnden fastlagda riktlinjer.

Hur söker föreningen bidrag – hur får föreningen beslut om bidrag hur utbetalas pengarna

Hur man söker bidrag

Verksamhetsbidrag söks av föreningar/organisationer som erhållit projektbidrag under minst två år. Ansökan görs på en särskild blankett som äldreförvaltningen (Äf) tillhandahåller. Bidragsansökan för kommande verksamhetsår ska lämnas in till Äf senast den 1 april varje år avseende året därpå. Ansökan ska innehålla uppgifter om organisationen, medlemsantal, lokaler, verksamhetens inriktning, verksamhetens innehåll och mål, antalet volontärer, kostnader, andra bidragsgivare, övriga intäkter, eget kapital m. m. Till ansökan ska bifogas stadgar, verksamhetsplan, verksamhetsberättelse, budgetplan, ekonomisk redovisning mm. Ansökan ska vara undertecknad av kassör/firmatecknare. När ansökningar inte är fullständiga skriver förvaltningen till föreningen om vilka handlingar som saknas. Om föreningen/ organisationen inte inkommer med dessa handlingar inom två månader till förvaltningen avskrivs ansökan.

Projektbidrag kan sökas under hela året. Till ansökan om projektbidrag ska bifogas en *projektplan* som innehåller följande: beskrivning av problemet, en tydlig beskrivning av långsiktiga och kortsiktiga mål för projektet, förväntat antal deltagare, aktiviteter, antalet volontärer, samverkanspartners, förväntade resultat, tidsplan, kostnader, övriga bidrag och intäkter samt en plan för uppföljning och utvärdering.

Start och introduktionsbidrag kan sökas hela året. Till ansökan ska bifogas en *arbetsplan* som innehåller följande: beskrivning av problemet, en tydlig beskrivning av långsiktiga och kortsiktiga mål för verksamheten, förväntat antal deltagare, aktiviteter, antalet volontärer, samverkanspartners, förväntade resultat, tidsplan, kostnader, övriga bidrag och intäkter samt en plan för uppföljning och utvärdering.

Beslut om bidrag

Äldrenämnden beslutar om fördelningen av anslagna medel avseende bidrag till frivilligorganisationer. Äldreförvaltningen bereder de ansökningar om bidrag till frivilligorganisationer som nämnden ska besluta om.

Förvaltningens förslag om fördelning av *verksamhetsbidrag* presenteras innan sommaren och preliminärt beslut tas senast i september. Detta ger organisationerna ett rimligt planeringsutrymme för kommande års verksamhet. Definitiva åtaganden kan dock göras först när kommunfullmäktige fastställt budget för kommande verksamhetsår.

Förvaltningen kan *avvisa* en ansökan om denna inte faller inom ramen för ÄN:s ansvarsområde d.v.s. om den till sin verksamhet, upptagningsområde eller uppbyggnad inte uppfyller villkoren för nämndens stöd. Avvisade ansökningar anmäls till ÄN. Förvaltningen bör om möjligt anvisa alternativ bidragsgivare. Vidare bör förvaltningen om behov föreligger, ge råd och stöd om vilka förändringar som måste vidtas för att ansökan ska kunna föreläggas ÄN för prövning. ÄN kan fatta beslut med förbehåll om att medel endast beviljas om annan delfinansiering kan ordnas.

Utbetalningsrutiner

Verksamhetsbidraget utbetalas kvartalsvis nämligen i början av januari, april, juli och oktober. Vid varje utbetalningstillfälle utbetalas en fjärdedel av det beslutade beloppet om inte annat överenskommits. Utbetalningar av bidrag till nya *projekt* sker efter en genomgång av ÄN:s beslut och anges i

projektplan eller i annat underlag till ÄN:s beslut. I nya ärenden gäller dessutom att bidrag initialt enbart utbetalas för ett halvår. Innan fortsatt utbetalning kan ske ska berörd förening ha lämnat en redogörelse över ekonomi och verksamhet till ÄF.

Dessa villkor skall läsas av bidragsmottagaren

Bilaga till äldrenämndens riktlinjer gällande Redovisning – uppföljning

Beviljade medel skall redovisas och återbetalas om de inte använts till av nämnden beslutat ändamål. Föreningar och organisationer som erhåller projekt eller start- och introduktionsbidrag från äldrenämnden skall redovisa beviljade medel två gånger/år.

De pengar som er organisation/förening har beviljats genom ÄN grundar sig på er ansökan och på en överenskommelse med äldreförvaltningen. Följande villkor gäller för det erhållna bidraget.

En förutsättning för ÄN:s bidrag är att organisationerna bifogar stadgar, verksamhetsberättelse, ekonomisk redovisning samt verksamhetsplan och budget för kommande år till bidragsansökan. Dessa dokument och andra rapporter ska vara så utformade att verksamheter och aktiviteter kontinuerligt kan följas upp och kostnader avläsas.

Om er förening erhållit mindre pengar än det ni ansökt om från nämnden måste en reviderad budget upprättas.

1. Tag kontakt med äldreförvaltningen

- om ni behöver göra en ändring av er ursprungliga plan. Godkännande behövs för att ni ska få disponera pengarna på annat sätt än ÄN beslutat.
- om ni behöver längre tid på er för er redovisning. Det framgår av er överenskommelse med äldreförvaltningen
- när ni senast ska lämna in denna. Det går bra att skriva eller e-posta till förvaltningen angående detta.

2. Den ekonomiska redovisningen ska

- visa vilken tid den avser
- visa samtliga utgifter och inkomster som verksamheten erhållit bidrag för
- följa posterna i den kostnads kalkyl som låg till grund för beslutet samt den överenskommelse som skrivits med förvaltningen.
- vara granskad av er revisor. Revisorsintyg ska inlämnas i original till förvaltningen.

Äldrenämnden godkänner inte utdrag ur hela organisationens balans- eller resultaträkning som redovisning. Vid behov kan en fördjupad granskning genomföras.

3. Utgå från er ansökan och beskriv

- i vilken utsträckning har mål eller delmål uppnåtts
- hur planen har kunnat hållas
- hur det som var nytt och utvecklande har utfallit
- hur det fortsatta arbetet ska se ut

4. Skyldighet att hålla medel åtskilda

De föreningar som erhåller såväl verksamhetsbidrag som projektbidrag ska hålla bidragen åtskilda. Detta sker genom att föreningen/organisationen införskaffar särskilt konto för erhållit projektbidrag.

Medel avsätts årligen för extern utvärdering och revision.

Fleråriga kommunala bidrag till frivilligorganisationer

Vid kommunal bidragsgivning till enskilda verksamheter kan det ur verksamhetssynpunkt finnas skäl som talar för att beslut om bidrag skall omfatta längre perioder än ett år. Inom ramen för de kommunalrättsliga möjligheterna att utge bidrag till kompetensenlig verksamhet är det möjligt att besluta om flerårigt bidrag. Förutsättningarna för bidraget bör dock inte regleras genom avtal eftersom det faktum att parter avtalar om ersättning och prestation i sig kan medföra att bidraget anses utgöra ett köp och att upphandlingsskyldighet därmed föreligger. I tjänsteutlåtande den 8 december 1999 "Reviderade riktlinjer för stöd till frivillig-organisationer" redogör Juridiska avdelningen för situationer när bidragsgivning inte bör ske pga av att det föreligger upphandlingsskyldighet med iakttagande av bestämmelserna i LOU. Upphandlingsskyldighet föreligger om bidragsgivningen vid en samlad bedömning kan anses utgöra ett uppdragsförhållande där kommunen betalar för en utförd prestation enligt ett avtal.

Beslutar staden om att ett bidrag skall utgå med delutbetalningar under flera år så ökar behovet att villkora bidraget så att det utges endast om verksamheten bedrivs i enlighet med ansökan. Då staden enligt ovan inte bör avtala om villkor så måste dessa villkor och förutsättningar för utbetalning i stället framgå som en del av bidragsbeslutet. Av beslutet skall då framgå att om verksamhet inte bedrivs i enlighet med ansökan och beslut så kan utbetalning av bidrag komma att stoppas och utbetalt bidrag komma att återkrävas.

Det är viktigt att notera att staden efter beslutet om bidrag är skyldig att utge bidraget förutsatt att villkor i bidraget uppfylls. Ändring av gynnande beslut är inte tillåtet enligt förvaltningslagen. Det finns också en uppenbar risk för att ändring av här aktuella beslut skulle kunna leda till ersättningsanspråk enligt skadeståndslagen".

Upphandling

Bakgrund

I 2 kap 8 § kommunallagen finns som huvudregel ett förbud mot individuellt stöd till enskild näringsidkare. Förbudet avser individuellt stöd till det egentliga näringslivet, avsikten har inte varit att förbjuda stöd till exempelvis social vård och omsorg. Ligger verksamheten inom de kommunala befogenheterna kan ett bidrag ges till stöd för verksamheten. Bedrivs verksamheten som ideell förening eller i stiftelseform talar detta oftast för att vinstsyfte inte föreligger och att den som söker bidraget inte är att anse som näringsidkare. Undantagsvis kan bidrag också ges till näringsidkare förutsatt att bidraget avser kompetensenlig verksamhet och inte används i verksamhetens eventuella företagsekonomiska syfte.

Av lagen om offentlig upphandling (LOU) framgår att lagen är tillämplig när kommunen köper eller hyr varor eller tjänster från privata företag.

Upphandling

Upphandling är en bra metod för att uppnå mångfald och valfrihet. Däremot är det inte alltid säkert att upphandling är det bästa sättet i varje situation. Vissa verksamheter som bedrivs av frivilligorganisationer kan p.g.a. sin unika karaktär eller av andra orsaker vara av sådan art att finansiering via bidrag är det bästa alternativet. Dock är det viktigt att de bidrag som ges till frivilligorganisationerna inte skapar obalans mellan den bidragstagande organisationen och andra aktörer på marknaden. För att undvika lagbrott

ska juridiska avdelningen rådfrågas angående bidrag till frivilligorganisationer.